

Τρίτη, 17 Απρίλη 2012

Το πραγματικό (και κρίσιμο) διακύβευμα των εκλογών*

ΤΑΚΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

<http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos>

Οι επικείμενες εκλογές δεν είναι απλά οι πιο κρίσιμες στην μεταπολίτευση, αλλά, θα μπορούσε βάσιμα να υποστηριχθεί, και για όλη τη μεταπολεμική Ιστορία της Χώρας. Ο βαθμός όμως κρισιμότητας των εκλογών είναι απόλυτη συνάρτηση του ποιο θεωρούμε ότι είναι το διακύβευμά τους. Και αυτό, κάθε άλλο παρά σαφές είναι, εφόσον άλλο σχεδόν είναι το διακύβευμα αυτό για κάθε εκλογική παράταξη —αν περιοριστούμε μόνο σε αυτές αρχικά και δεν αναφερθούμε και στις παρατάξεις που δεν μετέχουν στις εκλογές και συνιστούν αποχή.

Φυσικά, το ποιο είναι το διακύβευμα για τον λαό είναι βασικά ταξικό θέμα και, στην πραγματικότητα το διακύβευμα που υιοθετεί η κάθε παράταξη είναι επίσης ταξικό, έστω και αν επιμελώς το αποκρύβει τόσο η παράταξη όσο και τα ΜΜΕ που την στηρίζουν, ώστε να παρασύρουν και τμήματα του εκλογικού σώματος να στηρίξουν παρατάξεις που δεν εκπροσωπούν το ταξικό τους συμφέρον. Αυτή άλλωστε είναι η πεμπουσία της αντιπροσωπευτικής «δημοκρατίας» όπου, ενώ υπάρχουν σαφείς ταξικές διαιρέσεις στη κοινωνία, οι διαιρέσεις αυτές αγνοούνται για χάρη δήθεν ενός «γενικού συμφέροντος» που στην πραγματικότητα όμως, και ιδιαίτερα σε μια κρίση καταστροφική σαν τη σημερινή, είναι απλά προϊόν φαντασίας ή θα έλεγα μέσο εξαπάτησης για την υφαρπαγή της λαϊκής ψήφου, εφόσον βέβαια η ύπαρξη ταξικών συμφερόντων δεν επιτρέπει την οποιαδήποτε αναγωγή σε γενικό συμφέρον, τουλάχιστον για θέματα που αφορούν την οικονομική σφαίρα. Γι' αυτό άλλωστε και μια πραγματική δημοκρατία, όπως η Περιεκτική Δημοκρατία (ΠΔ) που υποστηρίζουμε, δεν αρκεί να είναι άμεση δημοκρατία, όπως εκ του πονηρού υποστηρίζουν διάφοροι «ελευθεριακοί». Άμεση δημοκρατία χωρίς οικονομική δημοκρατία με την έννοια της εξασφάλισης της οικονομικής ισότητας μεταξύ όλων των πολιτών, δηλαδή χωρίς τη κατάργηση των ταξικών διαιρέσεων, που αποτελεί το θεμέλιο μιας πραγματικής δημοκρατίας, είναι μια απλή απάτη.

Για τα κόμματα εξουσίας (ΠΑΣΟΚ, ΝΔ), που προφανώς αποτελούν τους κύριους εκφραστές όχι μόνο της εγχώριας οικονομικής ελίτ αλλά και της υπερεθνικής ελίτ (μέσω της τρόικας η

οποία εκπροσωπεί τόσο το Ευρωπαϊκό τμήμα της όσο και το υπερατλαντικό) το διακύβευμα, είτε το λένε ρητά είτε όχι, είναι : «Ευρώ ή δραχμή». Με άλλα λόγια, παίρνοντας δεδομένες τις δανειακές συμβάσεις και μνημόνια, για τα οποία έχουν δεσμευτεί οι ηγεσίες τους ακόμη και εγγράφως, το δίλημμα που θέτουν, κυρίως στους νοικοκυραίους μικροαστούς που αποτελούν σήμερα —μετά τη δραστική συρρίκνωση της μεσαίας αστικής τάξης που θα δούμε στη συνέχεια— την κύρια εκλογική πελατεία τους, είναι: συνέχιση της σταθερότητας, έστω μέσα στην αυξανόμενη φτωχοποίησή τους, ή «το χάος που (υποτίθεται) θα φέρει η δραχμή.» Φυσικά, η εγχώρια ελίτ και τα ανώτερα στρώματα της αστικής τάξης, των οποίων τα συμφέροντα υποστηρίζουν πραγματικά τα κόμματα εξουσίας, όχι μόνο δεν έχουν υποστεί την παραμικρή ζημιά από την καταστροφική κρίση αλλά αντίθετα ωφελούνται από αυτή, ιδιαίτερα σε μια χώρα όπως η Ελλάδα όπου η φοροδιαφυγή των προνομιούχων στρωμάτων είναι πολύ σημαντικότερη από αυτή των αντίστοιχων στρωμάτων σε χώρες του καπιταλιστικού κέντρου. Αρκεί μια βόλτα στα βόρεια προάστια της Αθήνας καθώς και στις αυξανόμενες γεωμετρικά φτωχογειτονίες της για να δει κανείς από κοντά τους «δύο κόσμους» στη σημερινή Ελλάδα[1].

Δεν υπάρχει λοιπόν καμιά αμφιβολία ότι για τα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα και τις εγχώριες ελίτ το Ευρώ αποτελεί μονόδρομο. Όμως, για τις Ευρωπαϊκές ελίτ η Ελλάδα ήδη θεωρείται «βαρίδι» μέσα στην Ευρωζώνη, και ενώ βέβαια δεν διανοούνται τη χώρα έξω από την ΕΕ, ώστε να είναι εξασφαλισμένη η ενσωμάτωσή της στην διεθνοποιημένη οικονομία της αγοράς που συνεπάγεται την προσφορά φθηνού εργατικού δυναμικού και προπαντός του κοινωνικού της πλούτου σε τιμή ευκαιρίας, εντούτοις, μέσο-μακροπρόθεσμα την προτιμούν έξω από το Ευρώ, ώστε να αποφευχθούν τα συνεχή προβλήματα στη σταθερότητα του νομίσματος που δημιουργεί η παραμονή της σε αυτό, όπως άλλωστε και άλλων περιφερειακών χωρών της Ευρώπης (Πορτογαλία, Ισπανία κ.ά.). Απλά, δηλαδή, βραχυπρόθεσμα συμπιπτουν τα συμφέροντα ντόπιων και ξένων ελίτ στην παραμονή της Ελλάδος στην Ευρωζώνη, ακόμη και αν αυτό σημαίνει την φτωχοποίηση της πλειοψηφίας του πληθυσμού της.

Όμως, αν αυτό είναι το διακύβευμα των εκλογών για τις ελίτ και τα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα, αυτό δεν ισχύει πια για την ιδιότυπη Ελληνική μεσαία τάξη. Ιδιότυπη, γιατί η μεσαία τάξη στην Ελλάδα είχε την ιδιαιτερότητα (όπως άλλωστε και σε πολλές άλλες χώρες της περιφέρειας και ημiperiφέρειας) ότι ανήκει βασικά στον δημόσιο τομέα. Και αυτό, διότι η στρεβλή ανάπτυξη μιας χώρας στην περιφέρεια που ανοίγει και απελευθερώνει τις αγορές της, όπως υποχρεώθηκε να κάνει η Ελλάδα από τη στιγμή που εντάχθηκε στην ΕΕ, οδηγεί στην αποδιάρθρωση μιας κατά κανόνα δασμοβίωτης βιομηχανίας και μιας μη ανταγωνιστικής γεωργίας. Γεγονός που αναπόφευκτα οδηγεί τους νέους που αδυνατούν να απορροφηθούν από τον ιδιωτικό τομέα είτε στη μετανάστευση (όπως έγινε μαζικά τη δεκαετία του 60), είτε στο δημόσιο τομέα. Δηλαδή, η ραγδαία μεγέθυνση του δημοσίου τομέα στη μεταπολίτευση ήταν αναγκαία συνέπεια της εισαγωγής ενός εξωστρεφούς οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης σε μια μη ανταγωνιστική παραγωγική δομή —μολονότι βέβαια τα θεμέλια γι' αυτή την εξαρτημένη ανάπτυξη είχαν τεθεί από την αρχή της μεταπολεμικής περιόδου.[2] Η διαδικασία όμως αυτή χρησιμοποιήθηκε φυσικά από τα κόμματα εξουσίας για να παράγουν και αναπαράγουν την εκλογική πελατεία τους, με

αντίστοιχη επέκταση του δανεισμού, εφόσον τα δημόσια έσοδα λόγω της πελώριας φοροδιαφυγής και παραοικονομίας ήταν πάντα εντελώς ανεπαρκή σε σχέση με τις δημόσιες δαπάνες —γεγονός που τελικά οδήγησε στη σημερινή κρίση. Από τη στιγμή όμως που η κρίση λόγω της έκρηξης του δημοσίου Χρέους (που ήταν βέβαια μόνο το σύμπτωμα και όχι η αιτία της κρίσης) οδήγησε στη σημερινή μετατροπή της Ελλάδος σε τυπικό σχεδόν προτεκτοράτο της ΕΕ,^[3] η απόφαση για παραμονή στην Ευρωζώνη αναπόφευκτα συνεπαγόταν τον σημερινό «μονόδρομο» και τη συνακόλουθη καταστροφή της κρατικοδίαιτης μεσαίας τάξης.

Είναι όμως ακριβώς αυτή η διάσπαση του «ταξικού μετώπου εξουσίας», που στήριζε σε ολόκληρη τη μεταπολεμική περίοδο τα κόμματα εξουσίας, το γεγονός που οδηγεί σε πιθανή μόνιμη πολιτική αστάθεια. Και αυτό, γιατί όσο καιρό τα κόμματα αυτά συγκέντρωναν, εκτός από τις ψήφους των προνομιούχων στρωμάτων (που δεν ξεπερνούν το 20% του εκλογικού σώματος) και τις ψήφους της μεσαίας τάξης, μαζί με αυτές των μικροαστών, μπορούσαν και επιτύγχαναν συντριπτική πλειοψηφία που ξεπερνούσε συνήθως το 75% του συνόλου. Δεδομένου όμως ότι τα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα ελέγχουν απόλυτα τα επίσημα ΜΜΕ, και έμμεσα ακόμη και κάποια από τα εναλλακτικά, έχουν τη δύναμη να καθορίζουν την εκλογική ατζέντα και να αποπροσανατολίζουν ακόμη και κοινωνικά στρώματα από εκείνα που ιδιαίτερα υποφέρουν σήμερα, και είναι σίγουρο ότι θα υποστούν για δεκαετίες, ακόμη χειρότερες συνέπειες από την Βουλγαροποίηση των εισοδημάτων και την Κινεζοποίηση των εργασιακών σχέσεων, καθώς και το ξεπούλημα του κοινωνικού πλούτου της χώρας που επιβάλλει η τρόικα. Και υπάρχουν πολλοί τρόποι να αποπροσανατολίσουν τα λαϊκά στρώματα προσελκύοντας πάλι ψήφους από τους μικροαστούς, τους αυτοαπασχολούμενους κ.λπ.: από την ανάδειξη της μετανάστευσης στην Ελλάδα ως βασικής αιτίας της κρίσης, καλλιεργώντας στη διαδικασία και ρατσιστικές τάσεις, μέχρι την ανακήρυξη της διαφθοράς ως του κύριου στοιχείου της κρίσης, που υποτίθεται θα πατάξει τώρα η ελίτ με τη δίωξη παροπλισμένων πολιτικών τύπου Τσοχατζόπουλου ή κάποιων παρόμοιων ακίνδυνων πολιτικάντηδων στο μέλλον!

Είναι φανερό επομένως ότι ακόμη και αν το διακύβευμα των εκλογών ήταν μόνο «Ευρώ ή δραχμή», όπως το παρουσιάζουν τα κόμματα εξουσίας, τα ΜΜΕ κ.λπ. πάλι θα ήταν σημαντικές οι εκλογές αυτές, για τους λόγους που ανέπτυξα. Όμως οι εκλογές είναι κρίσιμες (από τη μεριά πάντα των ελίτ) και για ένα άλλο βασικό λόγο: ότι μόνο εάν σχηματιστεί κυβέρνηση που θα συνεχίσει τις πολιτικές του μονόδρομου, έστω και με κάποιες επουσιώδεις τροποποιήσεις των δανειακών συμβάσεων για να στηρίξουν τη νέα δανειακή κυβέρνηση και τα δεκανίκια του συστήματος στην Αριστερά (ΔΗΜΑΡ, Κοινωνική Συμφωνία, Οικολόγοι-Πράσινοι κ.λπ.) και στην δεξιά (ΛΑΟΣ κ.ά.) θα νομιμοποιηθεί τουλάχιστον εκ των υστέρων το συστημικό έγκλημα που διαπράχθηκε με τις δανειακές συμβάσεις, οι οποίες όχι μόνο οδηγούν στη μόνιμη φτωχοποίηση της πλειοψηφίας του λαού και στην κατάργηση κάθε εθνικής και οικονομικής κυριαρχίας, αλλά και στο ξεπούλημα του κοινωνικού πλούτου της χώρας. Και είναι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο που όσοι προτείνουν αποχή ειδικά για αυτές τις εκλογές λειτουργούν αντικειμενικά σαν συστημικά όργανα. Είναι δηλαδή ένα πράγμα να μην μετέχεις γενικά στις κοινοβουλευτικές εκλογές γιατί δεν δέχεσαι την κοινοβουλευτική «δημοκρατία», όπως είναι άλλωστε και η θέση της ΠΔ, και εντελώς άλλο να μην μετέχεις ειδικά στις συγκεκριμένες εκλογές, ακόμη και αν το διακύβευμα τους ήταν μόνο αυτό που

περιέγραψα, εφόσον η συγκεκριμένη αποχή, στη πράξη, σημαίνει τη «νομιμοποίηση» του συστημικού εγκλήματος. Φυσικά, δεν μπορεί κανένας να ισχυριστεί ότι αυτοί που δεν ψηφίζουν ποτέ για λόγους αρχής θα λειτουργήσουν αντικειμενικά σαν συστημικά όργανα αν απόσχουν πάλι, και απόκειται στη συνείδηση τους η απόφαση για το εάν η κρισιμότητα των επικείμενων εκλογών δικαιολογεί την παραβίαση των αρχών τους ή όχι.

Όμως, το διακύβευμα των εκλογών αυτών είναι ακόμη κρισιμότερο από τη μεριά του Λαού. Στην πραγματικότητα, το διακύβευμα δεν είναι καν απλά, «Ευρώ ή δραχμή», αλλά «ΕΕ ή αυτοδύναμη οικονομία». Και η διαφορά μεταξύ των δύο είναι καθοριστική. Και αυτό, διότι το πρώτο, για τα λαϊκά στρώματα, είναι ένα ψευτοδίλημμα εφόσον είτε παραμείνουμε στην Ευρωζώνη είτε όχι, από τη στιγμή που συνεχίσουμε να παραμένουμε στην ΕΕ, όλες οι αιτίες που δημιούργησαν το χρέος και την κρίση εξακολουθούν να παραμένουν και μάλιστα σε απείρω χειρότερες συνθήκες για τα λαϊκά στρώματα. Ακόμη και όλο το χρέος να μας χάριζαν οι ελίτ, σε μερικά χρόνια θα είχαμε νέο δυσβάστακτο χρέος όσο η παραγωγική δομή της χώρας παραμένει μη ανταγωνιστική. Και η ανταγωνιστικότητα δεν εξαρτάται απλά από το επίπεδο τιμών και μισθών, όπως βολεύει να λένε οι ελίτ και τα ΜΜΕ που ελέγχουν, αλλά και από την παραγωγικότητα, δηλαδή από τις επενδύσεις στην παραγωγική δομή. Όμως, το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο ποτέ δεν πραγματοποίησε τις απαιτούμενες παραγωγικές επενδύσεις στη μεταπολεμική περίοδο^[4] και φυσικά δεν πρόκειται να το κάνει ούτε στο μέλλον, ακόμη και αν Κινεζοποιηθεί όλο το εργατικό δυναμικό μας (από άποψη εργασιακών συνθηκών), εφόσον η Ελλάδα δεν έχει τη παραγωγική υποδομή που είχε δημιουργήσει στη Κίνα η κομμουνιστική επανάσταση. Με άλλα λόγια, στη σημερινή διεθνοποιημένη οικονομία της αγοράς οι χώρες στην περιφέρεια/ ημιπεριφέρεια είναι καταδικασμένες να χάσουν κάθε ίχνος οικονομικής και εθνικής κυριαρχίας και οι λαοί τους, πέρα από τις ελίτ και κάποια προνομιούχα κοινωνικά στρώματα, είναι καταδικασμένοι στη φτώχεια, τον εργασιακό Μεσαίωνα και την περιστασιακή ή μερική απασχόληση, ή εναλλακτικά τη μετανάστευση, όταν ανακάμψουν οι χώρες του κέντρου. Η συνθήκη άλλωστε του Μάαστριχτ και αυτές που την ακολούθησαν ακριβώς θεσμοποίησαν τις προϋποθέσεις για τη δημιουργία αυτών των συνθηκών.

Αυτό σημαίνει ότι αν δεν δημιουργηθούν οι δυνάμεις για ένα Μέτωπο^[5] με στόχο την άμεση μονομερή έξοδο από την ΕΕ και την οικονομική αυτοδυναμία που θα θέσει και τις βάσεις για μια οικονομία πραγματικά ελεγχόμενη από τον Λαό και όχι από τις ελίτ, με μορφή την οποία θα αποφασίσει ο λαός σε ένα δεύτερο στάδιο, τότε η οριστική οικονομική καταστροφή των λαϊκών στρωμάτων που θα σημάνει η νομιμοποίηση του συστημικού εγκλήματος θα είναι μη αναστρέψιμη. Επομένως δεν αρκεί να καταψηφιστούν τα κόμματα εξουσίας και τα δεκανίκια τους.

Όμως, εδώ θα πρέπει να κάνουμε τη σημαντική διάκριση μεταξύ συστημικών και μη συστημικών κομμάτων και παρατάξεων, μια θεμελιακή διάκριση που είναι ιδιαίτερα σημαντική στις εκλογές αυτές, όπου, σε σημαντικό βαθμό, κρίνεται η μακροπρόθεσμη επιβίωση του συστήματος της οικονομίας της αγοράς και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας στον τόπο μας, και όχι απλά το αν θα επικρατήσουν μνημονιακές ή αντιμνημονιακές δυνάμεις όπως ισχυρίζεται η ρεφορμιστική «Αριστερά» —επιλογή που αποτελεί άλλη μια φενάκη. Και αυτό, διότι στην πραγματικότητα κανένα κόμμα δεν μπορεί

να εφαρμόσει στην εξουσία πραγματικά διαφορετικές πολιτικές από αυτές που δεσμεύθηκαν να εφαρμόσουν τα κόμματα εξουσίας, εφόσον δεν επιτύχει πρώτα την μονομερή έξοδο, όχι απλά από την Ευρωζώνη, όπως παραπλανητικά υποστηρίζει ένα τμήμα της δήθεν αντισυστημικής Αριστεράς (π.χ. ΣΥΡΙΖΑ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ, ΕΛΕ κ.λπ.), αλλά από την ίδια την ΕΕ, και ό,τι αυτό συνεπάγεται από άποψη συμπληρωματικών πολιτικών[6]. Άλλωστε έξω από την Ευρωζώνη μπορεί να βρεθούμε έτσι και αλλιώς σύντομα χάρη σε απόφαση των ελίτ, όπως ανέφερα παραπάνω, όπως άλλωστε είχαμε και «κούρεμα του Χρέους» από τις ίδιες ελίτ (άλλο παλαιότερο αίτημα της ίδιας Αριστεράς!). Και τα ίδια βέβαια ισχύουν και για την «πατριωτική» Αριστερά (ΕΠΑΜ κ.λπ.) που επίσης δεν θέτει θέμα εξόδου από την ΕΕ. Και, φυσικά, έξοδος από την ΕΕ δεν σημαίνει έξοδος από την Ευρώπη, όπως υποστηρίζουν οι λακέδες του κεφαλαίου επαγγελματίες πολιτικοί, αλλά απλά έξοδος από την Ευρώπη των ελίτ, για μια νέα Ευρώπη των Λαών.

Είναι δηλαδή η θέση ενός κόμματος ή οργάνωσης απέναντι στην ίδια την ένταξη της χώρας στην ΕΕ (που είναι το κύριο μέσο για την ενσωμάτωσή της στη διεθνοποιημένη οικονομία της αγοράς), αυτό που καθορίζει αποφασιστικά την ενσωμάτωση ενός κόμματος ή οργάνωσης στις συστημικές δυνάμεις ή όχι. Η μη θέση επομένως θέματος άμεσης εξόδου από την ΕΕ, με στόχο τη δημιουργία των βάσεων οικονομικής αυτοδυναμίας (που είναι ο μόνος τρόπος απεμπλοκής μας από την νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση), τη στιγμή που βλέπουμε να συντελείται μπροστά στα μάτια μας η εντεινόμενη εξαθλίωση της πλειοψηφίας του λαού και η μετατροπή της χώρας σε μόνιμο προτεκτοράτο της υπερεθνικής ελίτ, είναι αυτόχρονα εγκληματική, και έτσι θα κριθεί από την Ιστορία.-

* Το άρθρο αυτό αποτελεί προδημοσίευση του υπό έκδοση ειδικού τεύχους του περιοδικού Περιεκτική Δημοκρατία (κυκλοφορεί τέλος Απριλίου).

[1] Rupert Neate, "Crisis, what crisis? In Greece's Chelsea they are still enjoying a life of luxury", The Observer (11/3/2012).

[2] Βλ. Τάκης Φωτόπουλος, *Εξαρτημένη Ανάπτυξη: η Ελληνική περίπτωση* (Εξάντας, 1987).

[3] Τάκης Φωτόπουλος, *Η Ελλάδα ως προτεκτοράτο της υπερεθνικής ελίτ* (Γόρδιος, Νοέμβρης 2010).

[4] *Εξαρτημένη Ανάπτυξη*, ο.π. κεφ. Γ3.

[5] Δίκτυο για την Περιεκτική Δημοκρατία, *Έκκληση για ένα νέο Μέτωπο Κοινωνικής και εθνικής απελευθέρωσης* (Νοέμβρης 2011).

http://www.inclusivedemocracy.org/brochures/2011.11.13__neo_ethniko_koinoniko_metopo_extented.html

[6] Στο ίδιο.